

Комунальний заклад «Полтавський Палац дитячої та юнацької творчості
Полтавської міської ради»

Сценарій заняття-гри «Права людини на пальцях»

Підготувала:
методист Хоріщенко Н.В.

Полтава, 2020

Заняття-гра

«Права людини на пальцях»

Мета: формувати правові знання вихованців; розвивати у дітей вміння уважно слухати розповідь педагога, пам'ять, мислення, розуміти зміст запитань та відповідей, вчити аналізувати, міркувати, зіставляти, робити висновки, корегувати мову дітей, розширювати їх кругозір, збагачувати словниковий запас, формувати бажання вміти захищати свої права, вчити розуміти те, що діти, так як і дорослі, мають право на захист своїх інтересів; виховувати дружні взаємини, чесність, толерантність, впевненість у собі, любов до Батьківщини.

Форма проведення: заняття-гра.

Обладнання: малюнки персонажів казок, чарівна скринька, мікрофон, зображення будиночка, написи прав, відео «Права дітей».

Перебіг заняття

I. Організаційний етап.

II. Актуалізація.

1. Розповідь педагога про історію права.

Давним-давно на землі з'явилися люди. Одночасно з ними виникли питання, що люди можуть робити, а що ні; що зобов'язані виконувати, а що ні, на що вони мають право і на що не мають.

Не маючи відповіді на ці запитання, життя людей перетворилося на безлад. Наприклад, багато віків на світі існувало рабство – це коли одні люди володіють іншими. Вважалося, що не всі люди рівні. Наприклад, людей з іншим кольором шкіри або народжених в іншій країні могли зробити рабами. Ставилися до них, як до тварин або речей. А конфлікти в той час вирішувались звичайними бійками – перемагав сильніший.

Тоді люди почали думати, як зробити так, щоб кожен знав, що можна робити, а що забороняється. Вони виробили систему правил поведінки і загальнообов'язкових норм, які регулюють поведінку людей і стосунки між ними. А слідкувати за виконанням цих правил повинна держава.

Права людина набуває з моменту народження. Їх не можна втратити. Вони однакові для всіх людей і не обмежені в часі.

А хто така дитина?

Людина – це ти, і я – це людина,
а до 18 років – я ще й дитина.

З правами дітей ситуація складалася ще гірше. В стародавній Спарті слабких, кволих дітей кидали зі скелі в прірву, вважаючи, що з них не виростуть сильні і здорові воїни. Але і в інших країнах ставлення до дитини було не кращим. У середньовічній Німеччині слово дитина було синонімом слова «дурень»...

До 1924 року не було жодної згадки про документ, який би захищав права дитини. Саме в цьому році в Женеві було прийнято Декларацію прав дитини. Але, на жаль, її не дотримувались.

В 1948 році держави, що увійшли до ООН, підписали Загальну декларацію прав людини. Але ж діти потребують особливої уваги. Саме тому, 1989 року ООН прийняла окремий документ «Конвенція про права дитини».

III. Оголошення теми й мети заняття.

Дитя моє, права дитини
ти мушиш вивчити сумлінно.
Це так потрібно, так важливо
напевне знати в наші дні:
коли з тобою справедливо
вчиняють, а коли і ні.
Тож, прочитай, завчи напам'ять,
порадь і друзям почитать.

Отож, діти, сьогодні ми вирушаємо в подорож по правовій країні, будемо розмовляти про те, що є важливим для всіх людей – про наші права, про те, для чого потрібні права. Наше завдання добре запам'ятати їх, так як зараз про дотримання ваших прав піклуються всі працівники Палацу ДЮТ, ваші батьки, наша держава – Україна.

IV. Робота над темою заняття.

1. Мотивація

Зараз я розповім вам історію, складену на підставі фактів, що мали місце в дійсності. Отож, жила-була дівчинка. Вона росла дуже щасливою дитиною. У неї були мама тато, бабуся й дідусь і, навіть, старший брат. У дівчинки була РОДИНА. (Педагог виводить учасника, якому була віддана картка «РОДИНА», і з'єднує його ниткою з «ДИТИНОЮ»)

Усі члени родини дуже любили дівчинку та піклувалися про неї, вона знала тоді, що таке дійсна ЛЮБОВ. («ЛЮБОВ». Протягується друга ниточка)

Родина дівчинки була дуже забезпеченою й жила у великому та світлому будинку. («ДІМ»; протягується ниточка)

Дівчинка навчалась у школі, одній із кращих у їхньому місті, вона одержувала ОСВІТУ. («ОСВІТА», протягується ниточка)

У такий спосіб дотримувались ПРАВА маленької людини. (Вихід учасника з карткою «ПРАВА»; протягується ниточка)

Дівчинка з НАДІЄЮ дивилась у майбутнє. (Вихід учасника з карткою «НАДІЯ»; протягується ниточка)

Але так уже сталося, що майже в один рік батько та старший брат дівчинки загинули в автокатастрофі. Мама, не справившись із таким горем, почала сильно пити, а бабуся й дідусь, не перенесли лиха, що прийшло, вмерли один за одним. Так у дівчинки не стало РОДИНИ. (Перерізається ножицями ниточка «ДИТИНА»-«РОДИНА»)

А разом з рідними пішла й ЛЮБОВ. (Розрізається нитка «ДИТИНА»-«ЛЮБОВ»). У дівчинки не стало й ДОМУ. (Ріжеться нитка «ДИТИНА»-«ДІМ»), тому що мама продала його за борги. Дівчинка разом з мамою опинилась на вулиці. Вона перестала ходити до школи. (Обривається нитка «ДИТИНА»-«ОСВІТА») Права дівчинки не дотримувались, тому що з нею поруч не було дорослих, які би про неї піклувались. (Розрізається нитка «ДИТИНА»-«ПРАВА») Лише світле проміннячко НАДІЇ ледь жевріло в її душі (єдина нитка, що залишається нерозрізаною).

Час спливав, і одного разу дівчинку небайдужі люди привели в сімейний будинок. Тепер вона вважає, що їй дуже поталанило. З нею поруч з'явилися чоловік і жінка, яких вона вже називає мамою й батьком, у неї є брати та сестри (тренер зв'язує нитку «ДИТИНА»-«РОДИНА») Дівчинка відчуває, що її люблять (тренер зав'язує нитку «ДИТИНА»-«ЛЮБОВ») У неї знову з'явився ДІМ, де вона відчуває себе затишно й комфортно (педагог зв'язує нитку «ДИТИНА»-«ДІМ»). Дівчинка знову почала ВЧИТИСЬ (педагог зв'язує нитку «ДИТИНА»-«ОСВІТА»). Вона знову могла сказати: «Я – людина, нехай поки маленька, але я маю ПРАВА (педагог зв'язує нитку «ДИТИНА»-«ПРАВА»). Як добре, що є добрі люди, і як важливо не розстатися з НАДІЄЮ.

Це дуже сумна історія однієї дівчинки. Але вона, напевно, допомогла кожному відшукати відповідь на запитання: що необхідно кожній дитині для повноцінного життя та розвитку. А й справді, що необхідно кожній дитині для повноцінного життя й розвитку?

Тож, давайте пригадаємо, які права мають діти (*перегляд відео*)

Розглянемо докладніше деякі з них.

1. Право на життя.

Таємничо-чарівна хвилинка.

У мене в руках чарівна скринька, в ній – найцінніший скарб Планети Земля. Хто з вас хоче його побачити, може зазирнути, але поки що не розповідати кого він там побачив, аж доки всі найцікавіші і найсміливіші не зазирнуть на дно скриньки.

- То кого ви побачили в чарівній скриньці?

Так, ви побачили в чарівному дзеркалі кожен себе.

Людина – найцінніший скарб. Кожен з вас особистість і саме такої людини як ви, більше немає і не буде.

Відомий поет України В.Симоненко, який прожив життя спалах (28 років), написав про неповторність кожної людини, якій батьки подарували життя.

Ти знаєш, що ти – людина?

Ти знаєш про це, чи ні?

Усмішка твоя єдина,

Мука твоя єдина,

Очі твої одні.

Більше тебе не буде, завтра на цій землі

Інші ходитимуть люди,

Інші кохатимуть люди.

Добрі, ласкаві й злі.

Сьогодні усе для тебе:

Озера, гаї, степи

І жити спішити треба –

Гляди ж, не проспий.

Бо ти на землі – Людина,

І хочеш того чи ні,

Усмішка твоя єдина,

Мука твоя єдина, очі твої – одні.

2. Право на ім'я.

- Що таке ім'я?

- Який документ отримує дитина при народженні? Що в ньому написано?

- Діти, послухайте легенду про хлопчика, який не мав імені, і що з ним трапалося.

В одній родині народився хлопчик. Він не був дуже гарний. Батьки не могли дійти згоди, яке ім'я йому подарувати, і так склалося, що ніяк його не назвали. Вони називали його «Хлопчик!». А хлопці на вулиці зверталися так: «Гей, ти!». Хлопець ображався на своїх батьків за те, що вони його ніяк не назвали. Тоді батьки вирішили, що хлопцеві слід дати ім'я. І назвали його Макарком, що означає «щасливий». Їм дуже хотілося, щоб їх дитина була щаслива.

- Ось така пригода трапилася з Макаром. А у вас є імена? Зараз ми проведемо гру.

- Я пропоную вам скласти дві чарівні квітки з імен хлопчиків і дівчаток.

Діти складають квіти, використовуючи пелюстки-імена.

3. Право на житло.

- У кожної людини також повинне бути житло. Тому я пропоную вам «оселитися» у цьому невеличкому триповерховому будиночку.

Педагог пропонує підійти дітям до макету будинку і взяти свої фотографії.

- На першому поверсі мешкають діти, які полюбляють бійки, голосно гомонять, сваряться і не хочуть знати багато нового і цікавого. На другому поверсі мешкають діти, які можуть бути добрими, розумними, слухняними, але не хочуть. На третьому поверсі мешкають слухняні, розумні, сміливі, допитливі діти.

Діти прикріплюють свої фото до макету.

4. **Право на освіту.** Цікаві задачі

- Лікар сказав: «Ось вам три пігулки. Приймайте по одній через кожні дві години». Через скільки годин приймуть останню таблетку? (4)

- Хлопчику треба розпиляти колоду на 5 частин. Скільки разів він різатиме колоду? (4)

5. **Право на відпочинок.**

Фізкультхвилинка

6. Медичний догляд.

- Також у вас є право на медичний догляд. Ваш обов'язок – старатися дбайливо ставитися до свого здоров'я: одягатися по погоді, займатися спортом, більше їсти овочів та фруктів.

Вірш-додаванка

Піднялася температура – треба випити... (мікстуру).

Тож, коли ти захворів, то звертайся до... (лікарів).

Щось з здоров'ям не гаразд – то «швидка» приїде... (враз).

Щось животик заболів – дуже довго він не... (їв).

Мучить втома – відпочити треба... (вдома).

Давайте ще раз пригадаємо ті права, які ми не розглянули більш детальніше.

1. Гра «Веселий м'ячик»

Ти котись, веселий м'ячик, швидше-швидше по руках.

У кого лишився м'ячик, той розказує права.

У одній країні жили дві дівчинки. Жили вони дружно, весело, щасливо. Все було у них однакове, але імена – різні. Одну звали Права, а іншу – Обов'язки. В кожній з них в житті були головні слова. Права (педагог розгортає сувій і читає): життя, освіта, праця, відпочинок. Обов'язки (педагог розгортає сувій і читає): добросовісне учіння, бережне ставлення до майна, дотримання Правил поведінки вихованців в Палаці ДЮТ, повага до старших.

Мешканці цієї країни підмітили, що дівчатка, дуже часто виголошують головні до них слова і зацікавилися їх значенням. Коли жителі зрозуміли сенс цих слів, то для них ці слова теж стали головними.

- Що можна сказати про права і обов'язки? – запитують подруг.

Дівчатка говорять:

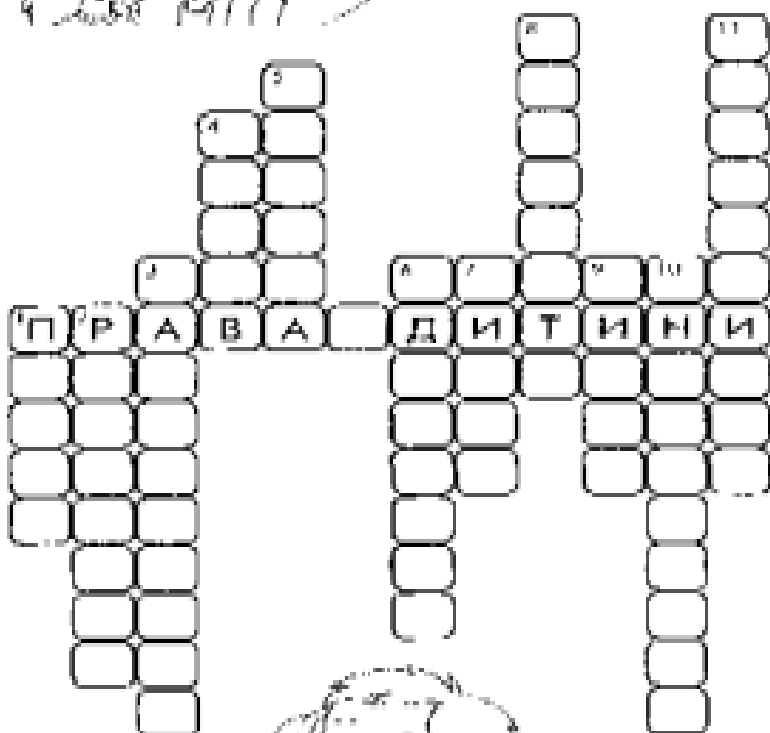
- Запам'ятайте: **Права надаються, а обов'язки виконуються!** Вони завжди поруч.

Недарма кажуть, що обов'язки та права – усьому голова.

Гра «Відгадай право за підказкою».

Розв'язати кросворд «Права дитини». Кожне право назвати одним словом і вписати в клітинки кросворда.

1. Право допомагати дорослим у роботі.
2. Право бути таким, як усі.
3. Право мати повноцінну їжу.
4. Право бути щасливим, бажаним, потрібним.
5. Право ходити до школи.
6. Право звернутися до лікаря.
7. Право на існування у світі.
8. Право не бути ображеним та скривдженим.
9. Право мати дах над головою.
10. Право отримувати повідомлення, новини.
11. Право на дозвілля.

Тож, скажіть мені: чим право відрізняється від обов'язку? (Право – можу, обов'язок – треба)

Гра «Права чи обов'язки»

Я називаю перелік прав і обов'язків. Коли називаю права, ви плескаєте в долоні, коли називаю обов'язки – крокуєте на місці.

- Берегти майно Палацу.
- Лікуватися.
- Не бути приниженим, скривдженим.
- Виконувати доручення.
- Старанно вчитися.
- Допомогати рідним.
- Жити у сім'ї.

V. Підсумок заходу.

Сьогодні ми пригадали всі ваші права. Але крім прав існують ще й обов'язки, які ви повинні виконувати. Назвіть їх.

Діти по черзі називають обов'язки вихованців Палацу ДЮТ.

І найголовніший обов'язок, я думаю, любити і берегти свою Батьківщину.

Закони Палацівської родини для української дитини.

Закон 1

Люблю я край свій дорогий,
Що зветься Україна –
І Батьківщині я своїй
Зросту достойним сином.

Закон 2

Зі слова починається людина,
Із мови починається мій рід...
Люблю свою я мову і пісню солов'їну,
Що полонила ніжністю весь світ.

Закон 3

Повинен кожний гідний син,
Всяк український громадянин
Сторінки роду свого знати
І свято їх оберігати!

Закон 4

Рідний Палац – святиня моя,
Люба і дружна велика сім'я.
Буду гідним скрізь і всюди,
Щоб нести вам радість, люди!

Закон 5

Вишита сорочка, рушник та калина

З цього починається ненька Україна.
Обереги пращурів завжди поважай,
З ними ти наслідував рідний дім і край.

Закон 6

Святими хай будуть навічно слова:
«Вітчизна, як ненька, у мене одна».
І жити я хочу назавжди, як нині,
На мирній землі у моїй Україні.

Закон 7

Хочеш Людиною справжньою стати?
Наші Закони навчись поважати.
Навчись їх виконувати завжди і всюди,
Тоді і тебе поважатимуть люди.

За цей час ми з вами пригадали права та обов'язки, які закріплені в документах про права дитини. Усім потрібно жити пам'ятаючи, що свої права закінчуються там, де починаються права іншої людини. У народі кажуть: «Права знає, а про обов'язки забув».

Пам'ятайте ж, любі діти,
В злагоді потрібно жити.
А обов'язки й права –
Це усьому голова.

У кожного з нас є права, і ми повинні добре їх знати та вміти ними користуватися. Але слід знати не лише свої права, а й обов'язки. **Прагнучи відстояти свої права, не порушуйте права інших.**